

STORTINGET

Representantforslag 84 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen

Dokument 8:84 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen om forbud mot hawala-virksomhet

Til Stortinget

Bakgrunn

Hawala er et system for betalingsformidling og pengeoverføringer på tvers av landegrenser. Systemet er kjent under forskjellige navn og har sin største utbredelse i Asia og deler av Afrika. Hawala fungerer som et alternativ til det ordinære bankvesenet og er basert på tillit og islamske tradisjoner.

Det er bare kontaktpersonene i systemet som kjenner identiteten til sender og mottaker i en transaksjon gjennom hawala. Betaler angir navn og adresse på betalingsmottaker og innbetaler beløp og transaksjonsgebyr til sin kontaktperson, hvoretter betalingsmottaker mottar betalingen av en kontaktperson i mottakerlandet. Transaksjonene særpreges av sin manglende notoritet og er følgelig vanskelig sporbare i regnskaper og databehandlingssystemer.

Hawala-virksomhet er tillatt etter gjeldende norsk lovgivning. Driften av slik virksomhet i Norge er imidlertid underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Det vises herunder til Stortingets finanskomites merknad i Innst. 247 L (2009–2010) punkt 2.2:

«Komiteen vil understreke viktigheten av at også foretak som drives etter de enklere reglene underlegges tilsyn for å hindre at foretakene medvirker til hvitvasking av penger og finansiering av terror. Komiteen støt-

ter derfor at foretakene underlegges regnskaps- og revisjonsplikt, hvitvaskingsreglene samt er under tilsyn fra Finanstilsynet.»

Det har de senere årene vært flere straffesaker knyttet til transaksjoner gjennom hawala-systemet. Dette har dreid seg om blant annet hvitvasking av penger og terrorfinansiering. Forslagsstillerne mener dette illustrerer at tilsynsvirksomheten ikke er tilstrekkelig til å forhindre at dette transaksjonssystemet i omfattende utstrekning medvirker til hvitvasking og terrorfinansiering. Dette må ses i sammenheng med hvilken beskjeden andel av det totale norske markedet for grensekryssende betalingsformidling og transaksjoner hawala-transaksjonene utgjør.

Forslagsstillerne mener dette er krevende straffesaker å håndtere for norsk politi og påtalemyndighet. Dette skyldes dels hele hawala-systemets konstruksjon, som er basert på transaksjonenes anonymitet og manglende notoritet. Dels skyldes det at vesentlige bevisstemaer som er relevante i en straffesak, er handlinger begått inne på territoriet til svakt fungerende land som Norge ikke har noe politisamarbeid med. Forslagsstillerne mener derfor det er svært uheldig at denne virksomheten får operere slik den gjør i Norge i dag.

Forslagsstillerne viser til rapporten «Nasjonal risikovurdering – Hvitvasking og terrorfinansiering fra Politidirektoratet og PST 2020». Ifølge rapportens innledning er den en «nasjonal, tverretattlig risikovurdering som beskriver de største truslene, sårbarhetene og risikoene innen hvitvasking og terrorfinansiering». Om hawala-virksomhet står det på side 28 i rapporten:

«Store summer overføres årlig fra Norge til utlandet, blant annet ved bruk av betalingsformidling og hawala. Pengene ender ofte i konflikt- og krigsområder, og i

ransjonen av slike områder. Overførslene gjøres ofte av personer med utenlandsk opprinnelse. Noen av dem er godt kjent av politiet, med forbindelser til narkotika, vold og radikalisering. Selv om de fleste av transaksjonene trolig er midler av legal opprinnelse som går til familie, er det i flere tilfeller mistenkelige forhold knyttet til både den som overfører og den som mottar pengene.

Bankenes endrede praksis, som gjør det vanskeligere å overføre penger fra flere kunder som én transaksjon til utlandet, gjør det sannsynlig at flere betalingsformidlere vil benytte fysisk utførsel av kontanter. Utførsel av kontanter og hawala-virksomhet har høy iboende risiko for hvitvasking. Risikoen for at utførsel av kontanter skal bli brukt til hvitvasking av midler vurderes å være moderat.»

Forslagsstillerne mener at et betalingssystem som fremstår som skreddersydd for å anonymisere og skjule betalinger og transaksjoner, ikke er en verneverdig interesse som bør tillates å operere i Norge. Tvert imot er

dette en virksomhet som undergraver en effektiv retts- håndhevelse av viktig lovgivning. Denne virksomheten er heller ingen viktig del av det norske markedet for betalingsformidling og transaksjoner, og det er således ingen vektige argumenter for at en slik virksomhet skal få operere. Følgelig fremmes forslag om at denne virksomheten forbys.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lov- endringer for å forby alle former for hawala-virksomhet.

8. februar 2024

Sylvi Listhaug

Per-Willy Amundsen

Tor André Johnsen